

KOMMISJONSREKOMMANDASJON

2015/EØS/3/58

av 23. juni 2009

om referansemetadata til det europeiske statistikkssystem

(2009/498/EF)(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP —

som viser til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 211, og

som tar følgende i betraktning:

1) Reglene for god praksis innenfor europeisk statistikk⁽¹⁾, som retter seg mot medlemsstatenes og Fellesskapets statistikkmyndigheter, inneholder 15 prinsipper knyttet til det institusjonelle miljøet, de statistiske prosessene og statistikkproduktene.

2) Prinsipp 15 i reglene for god praksis innenfor europeisk statistikk omhandler europeiske statistikkere tilgjengelighet og klarhet, og vektlegger også at de ledsagende metadataene bør dokumenteres ut fra et standardisert metadatasystem.

3) Referansemetadata er en integrert del av alle statistikkmyndigheters metadatasystem.

4) Gjennom vedtakelsen av reglene for god praksis innenfor europeisk statistikk har medlemsstatenes og Fellesskapets statistikkmyndigheter forpliktet seg til å utarbeide statistikker av høy kvalitet, noe som også krever en mer åpen og harmonisert rapportering om datakvaliteten.

5) Innenfor rammen av SDMX-initiativet om felles tekniske og statistiske standarder for utveksling og deling av data og metadata som ble lansert av Den internasjonale oppgjørsbank, Den europeiske sentralbank, Fellesskapets statistiske myndighet (Eurostat), Det internasjonale valutafond, Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling, De forente nasjoner og Verdensbanken, er det blitt utarbeidet innholdsorienterte retningslinjer for SDMX som støtter innføring og gjennomføring av harmoniserte referansemetadata i det europeiske statistikkssystem.

6) Det kan oppnås betydelige effektivitetsgevinster når referansemetadataene utarbeides på grunnlag av en harmonisert liste over statistiske begreper innenfor det europeiske statistikkssystem, samtidig som medlemsstatenes og Fellesskapets statistikkmyndigheter får mulighet til å legge til flere statistiske begreper innenfor bestemte statistikkområder etter behov.

7) Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 223/2009 av 11. mars 2009 om europeisk statistikk⁽²⁾ utgjør en referanseramme for denne rekommendasjonen —

ANBEFALER MEDLEMSSTATENE:

1. Nasjonale statistikkmyndigheter oppfordres til å anvende statistiske begreper og underbegreper oppført i vedlegget, når referansemetadataene utarbeides for de forskjellige statistikkområdene, og når referansemetadata utveksles både innenfor og utenfor det europeiske statistikkssystem.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 168 av 30.6.2009, s. 50, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 154/2009 av 4. desember 2009 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 12 av 11.3.2010, s. 56.

⁽¹⁾ Kommisjonsrekommendasjon av 25. mai 2005 om Fellesskapets og de nasjonale statistikkmyndighetenes uavhengighet, integritet og ansvarlighet, KOM(2005) 217 endelig.

⁽²⁾ EUT L 87 av 31.3.2009, s. 164.

2. De nasjonale statistikkmyndighetene bør legge ytterligere statistiske begreper til ovennevnte liste over begreper og underbegreper dersom dette er nødvendig for bestemte statistikkområder.
3. Nasjonale statistikkmyndigheter oppfordres til regelmessig å underrette Kommisjonen (Eurostat) om sin anvendelse av begrepene og underbegrepene oppført i vedlegget.

Utferdiget i Brussel, 23. juni 2009.

For Kommisjonen

Joaquín ALMUNIA

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

Liste over statistiske begreper og underbegreper (herunder definisjonene av begrepene og underbegrepene)

Antall	Begreper	Underbegreper	Beskrivelser
1.	Kontakt		Kontaktpunkter (personer eller organisasjoner) for henvendelse om data eller metadata, herunder informasjon om hvordan kontaktpunktene kan nås.
1.1.		Kontaktorganisasjon	Navnet på den organisasjonen som kan kontaktes for data eller metadata.
1.2.		Enhet i kontaktorganisasjonen	En organisasjons avdeling som det kan rettes henvendelser til.
1.3.		Kontaktnavn	Navnet på kontaktpunktene for henvendelse om data eller metadata.
1.4.		Kontaktpersonens funksjon	Det fagområdet som kontaktpersonen har ansvar for, som «metodikk», «databasehåndtering» eller «spredning».
1.5.		Kontaktpostadresse	Postadressen til kontaktpunktene for henvendelser om data eller metadata.
1.6.		Kontakt-e-postadresse	E-postadressen til kontaktpunktene for henvendelser om data eller metadata.
1.7.		Kontakttelefonnummer	Telefonnummeret til kontaktpunktene for henvendelser om data eller metadata.
1.8.		Kontakttelefaksnummer	Telefaksnummeret til kontaktpunktene for henvendelser om data eller metadata.
2.	Oppdatering av metadata		Den datoen da metadataelementet ble satt inn eller endret i databasen.
2.1.		Siste sertifisering av metadata	Datoen for siste sertifisering gitt av områdeansvarlig for å bekrefte at de avsendte metadataene fortsatt er aktuelle, selv om innholdet ikke er blitt endret.
2.2.		Siste avsendelse av metadata	Datoen for siste spredning av metadata.
2.3.		Siste oppdatering av metadata	Datoen for siste oppdatering av metadataenes innhold.
3.	Statistisk framstilling		
3.1.		Databeskrivelse	Hovedkjenneegnene for datasettet beskrevet på en lett forståelig måte, med henvisning til de dataene og indikatorene som spres.
3.2.		Klassifiseringssystem	Ordning eller inndeling av gjenstander i grupper på grunnlag av kjenneegn som gjenstandene har til felles.
3.3.		Sektordekning	De viktigste økonomiske eller andre sektorer som statistikken omfatter.
3.4.		Statistiske begreper og definisjoner	Statistiske kjenneegn på statistiske observasjoner.
3.5.		Statistisk enhet	Enhet som det skal innhentes opplysninger for, og som det til slutt utarbeides statistikk for.
3.6.		Statistisk populasjon	Det samlede antall medlemmer eller populasjonen eller «universet» av en definert gruppe av personer, gjenstander eller hendelser.

Antall	Begreper	Underbegreper	Beskrivelser
3.7.		Referanseområde	Det landet eller det geografiske området som det målte statistiske fenomenet er knyttet til.
3.8.		Tidsdekning	Varigheten av det tidsrommet som det foreligger data for.
3.9.		Basisperiode	Det tidsrommet som brukes som basis for en indeks, eller som en konstant dataserie viser til.
4.	Målenhet		Den enheten som dataverdiene måles i.
5.	Referanseperiode		Det tidsrommet eller det tidspunktet som den statistiske observasjonen skal vise til.
6.	Institusjonelt mandat		Sett av regler eller andre formelle retningslinjer der en organisasjon får ansvar samt myndighet til å samle inn, behandle og spre statistikk.
6.1.		Rettsakter og andre avtaler	Rettsakter og andre formelle eller uformelle avtaler der et organ får ansvar samt myndighet til å samle inn, behandle og spre statistikk.
6.2.		Datadeling	Ordninger eller framgangsmåter for datadeling og -samordning mellom dataproduserende organer.
7.	Fortrolighet		En egenskap ved data som angir i hvilket omfang ulovlig avsløring kan berøre eller skade interessene til kilden eller andre berørte parter.
7.1.		Fortrolighet – prinsipper	Lovgivningsmessige tiltak eller andre formelle framgangsmåter som hindrer ulovlig avsløring av data som identifiserer en person eller et økonomisk foretak enten direkte eller indirekte.
7.2.		Fortrolighet – databehandling	Regler som gjelder for behandling av datasettene for å sikre statistisk fortrolighet og hindre ulovlig avsløring.
8.	Offentliggjørings-prinsipper		Regler for spredning av statistiske opplysninger til berørte parter.
8.1.		Tidsplan for offentliggjøring	Tidsplan med datoer for offentliggjøring av statistikk.
8.2.		Tilgang til tidsplan for offentliggjøring	Tilgang til informasjon i tidsplanen for offentliggjøring.
8.3.		Brukertilgang	Prinsippene for offentliggjøring av data til brukere, omfanget av spredningen (for eksempel til offentligheten, til utvalgte brukere), hvordan brukere opplyses om at dataene offentliggjøres, og om prinsippene fastslår om de statistiske opplysningene skal spres til alle brukere.
9.	Sprednings-hyppighet		Tidsintervallet mellom spredningen av statistikk i et gitt tidsrom.
10.	Spredningsformat		De mediene som brukes til spredning av statistiske opplysninger og metadata.
10.1.		Pressemelding	Regelmessige eller ekstraordinære pressemeldinger om dataene.
10.2.		Publikasjoner	Regelmessige eller ekstraordinære publikasjoner der dataene gjøres tilgjengelige for offentligheten.
10.3.		Direktekoblede database	Informasjon om direktekoblede databaser der man kan få tilgang til de dataene som er spredd.

Antall	Begreper	Underbegreper	Beskrivelser
10.4.		Tilgang til mikrodata	Informasjon om hvorvidt mikrodata også spres.
10.5.		Annet	Henvisninger til de viktigste andre spredninger av data som er gjennomført.
11.	Tilgang til dokumentasjon		
11.1.		Dokumentasjon om metodikk	Beskrivelse av og henvisninger til tilgjengelige metodikkdokumenter.
11.2.		Dokumentasjon om kvalitet	Dokumentasjon om framgangsmåter som får anvendelse på kvalitetsstyring og kvalitetsvurdering.
12.	Kvalitetsstyring		Systemer og strukturer innenfor en organisasjon for styring av kvaliteten på statistiske produkter og prosesser.
12.1.		Kvalitetssikring	All gjennomført systematisk virksomhet som skal sørge for at prosessene oppfyller kravene til statistikkproduksjon.
12.2.		Kvalitetsvurdering	Samlet vurdering av datakvalitet, basert på standard kvalitetskriterier.
13.	Relevans		I hvilken grad statistiske opplysninger oppfyller brukernes eksisterende og mulige behov.
13.1.		Brukerbehov	Beskrivelse av brukere og deres behov med hensyn til statistiske opplysninger.
13.2.		Brukertilfredshet	Tiltak for å fastslå hvor tilfredse brukerne er.
13.3.		Fullstendighet	I hvilken grad all statistikk som behøves, er tilgjengelig.
14.	Nøyaktighet og pålitelighet		Nøyaktighet: hvor nært beregningene eller anslagene ligger til den nøyaktige eller sanne verdien som statistikken skulle måle. Pålitelighet: hvor nært den opprinnelige beregnede verdien ligger til den etterfølgende beregnede verdien.
14.1.		Generell nøyaktighet	Vurdering av nøyaktighet knyttet til et bestemt datasett eller -område, som sammenfatter de forskjellige komponentene.
14.2.		Utvalgsfeil	Den delen av forskjellen mellom en populasjonsverdi og en beregning av den, basert på et tilfeldig utvalg, som skyldes at bare et delsett av populasjonen er tatt med.
14.3.		Ikke-utvalgsfeil	Feil i undersøkelsesberegninger som ikke kan tilskrives utvalgsvariasjoner.
15.	Aktualitet og punktlighet		
15.1.		Aktualitet	Tidsrommet mellom dataenes tilgjengelighet og den hendelsen eller det fenomenet de beskriver.
15.2.		Punktligheit	Forsinkelsen mellom den faktiske leveringen av dataene og den dato da de faktisk skulle ha vært levert.

Antall	Begreper	Underbegreper	Beskrivelser
16.	Sammenlignbarhet		Målingen av virkningen av ulikheter i anvendte statistiske begreper, måleverktøyer og -metoder når statistikker sammenlignes på tvers av geografiske områder eller over tid.
16.1.		Sammenlignbarhet – geografisk	I hvilken grad statistikk er sammenlignbar mellom geografiske områder.
16.2.		Sammenlignbarhet over tid	I hvilken grad statistikk er sammenlignbar eller stemmer overens over tid.
17.	Sammenheng		I hvilken utstrekning statistikkene på en pålitelig måte kan kombineres på forskjellige måter og for forskjellig bruk.
17.1.		Sammenheng – mellom områder	I hvilken grad statistikk stemmer overens med statistikk utarbeidet på grunnlag av andre datakilder eller statistikkområder.
17.2.		Sammenheng – intern	I hvilken grad statistikk er konsekvent innenfor et gitt datasett.
18.	Kostnader og byrde		Kostnad knyttet til innsamling og produksjon av et statistikkprodukt og byrden for oppgavegiverne.
19.	Revisjon av data		Alle endringer av en verdi i offentliggjorte statistikker.
19.1.		Revisjon av data – prinsipper	Prinsipper som skal sikre innsyn i data som spres, slik at foreløpige data som utarbeides, blir revidert senere.
19.2.		Revisjon av data – praksis	Informasjon om praksis for revisjon av data.
20.	Statistisk behandling		
20.1.		Kildedata	Kjennetegn og komponenter i de statistiske rådataene som brukes til å utarbeide statistikkaggregater.
20.2.		Datainnsamlingshyppighet	Hvor ofte kildedataene samles inn.
20.3.		Datainnsamling	Systematisk prosess for innsamling av data til offisiell statistikk.
20.4.		Datavalidering	Prosess for kontroll av resultatene av datautarbeiding og for å sikre kvaliteten på de statistiske resultatene.
20.5.		Datautarbeiding	Behandling av data for å utlede nye opplysninger i henhold til et gitt sett av regler.
20.6.		Justering	En serie av framgangsmåter for å endre statistiske opplysninger slik at de overholder nasjonale og internasjonale standarder, eller for å eliminere forskjeller i opplysningenes kvalitet ved utarbeiding av bestemte datasett.
21.	Merknad		Tilleggsbeskrivelser som kan vedlegges data eller metadata..